

No: 2017/04

Tarih: 02.01.2017

Konu: T.C. Merkez Bankası tarafından hazırlanan Tebliğ ile vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılan reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı yıllık % 8,75, avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranı ise yıllık % 9,75 olarak belirlenmiştir.

Özet: 31 Aralık 2016 tarih ve 29935 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan T.C. Merkez Bankası Tebliği ile vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı yıllık yüzde 8,75, avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranı ise yıllık yüzde 9,75 olarak tespit edilmiştir.

Reeskont uygulaması alacak ve borçların değerlendirme günündeki (31.12.2016 tarihindeki) değerini tespit etme işlemidir. Vergi Usul Kanunu'na uygun reeskont işlemi değerlendirme gününde senede bağlanmış olan borç ve alacaklar için yapılabilir. Senetli alacaklarını reeskonta tabi tutan işletmeler borç senetlerini de aynı şekilde reeskonta tabi tutmak zorundadırlar.

Reeskont işlemi iç iskonto yöntemine göre gerçekleştirilir.

$$X = A \times n \times t / 360 + (n \times t)$$

n : faiz oranı ve t: vadeye kadar gün sayısı

A= Senedin Nominal Değeri

X = Reeskont Gider/Geliri

Reeskont uygulamasında esas alınacak faiz oranı, senet üzerinde belli edilmiş orandır. Eğer senet üzerinde belirtilmiş oran mevcut değilse, 238 numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde; reeskont işlemlerinde Merkez Bankasıca belirlenen avans işlemlerine ilişkin faiz oranının esas alınacağı belirtilmektedir. T.C. Merkez bankasının kısa vadeli avans oranı (14.12.2014 tarihinden itibaren 30.12.2016 tarihine kadar %10,50 ve **31.12.2016 tarihinden itibaren %9,75**)¹ esas alınır.

Yabancı para cinsinden olan senede bağlı alacak ve borçlarda esas alınacak faiz oranı senette gösterilmemişse değerlendirme gününde geçerli olan Londra Bankalar Arası Faiz Oranı (LIBOR) esas

¹ T.C. Merkez Bankası Tebliği 31 Aralık 2016 tarihinde yürürlüğe girmektedir.

alınacaktır.

Gelir İdaresi Başkanlığınca yayınlanan 30.4.2013 tarih ve 64 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri'nde; vadeli çeklerde reeskont uygulamasına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

5941 sayılı Kanunun geçici hükümlerine göre çekin üzerinde yazılı düzenleme tarihinden evvel ödenmek için bankaya ibrazının 31.12.2017 tarihine kadar geçersiz olması; ayrıca ana maddelere göre çekle ilgili hukuki takip yapılabilmesinin ve karşılıksız çıkan çekle ilgili müeyyide tatbik edilmesinin çekin üzerinde yazılı düzenleme tarihine göre kanuni ibraz süresi içerisinde ibraz edilmesine bağlı olması ve son olarak karşılıksız çıkan çekin bedelinin ödenmek istenmesi hâlinde kanuni faizin, üzerinde yazılı düzenleme tarihine göre kanunî ibraz tarihinden itibaren işlemesi dikkate alındığında, gerçek mahiyeti itibarıyla çeklerin vergi uygulamaları bakımından vadeli olma hususiyetini kazandığını söylemek mümkün olacaktır.

213 sayılı Kanununun 281 inci maddesinde "Alacaklar mukayyet değerleriyle değerlendirilir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit alacaklar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Vadesi gelmemiş olan senede bağlı alacaklar değerlendirme gününün kıymetine irca olunabilir. Bu takdirde, senette faiz nispeti açıklanmış ise bu nispet, açıklanmamışsa Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi uygulanır. Bankalar ve bankerler ile sigorta şirketleri alacaklarını ya Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddi veya muamelelerinde uyguladıkları faiz haddi ile değerlendirme günü kıymetine irca ederler." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanununun 285 inci maddesinde de "Borçlar mukayyet değerleriyle değerlendirilir. Mevduat veya kredi sözleşmelerine müstenit borçlar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Vadesi gelmemiş olan senede bağlı borçlar değerlendirme günü kıymetine irca olunabilir. Bu takdirde senette faiz nispeti açıklanmışsa bu nispet, açıklanmamışsa Cumhuriyet Merkez Bankasının resmi iskonto haddinde bir faiz uygulanır. Banka ve bankerler ile sigorta şirketleri borçlarını, Cumhuriyet Merkez Bankasına resmi iskonto haddi veya muamelelerinde uyguladıkları faiz haddiyle, değerlendirme günü kıymetine irca ederler. Alacak senetlerini değerlendirme gününün kıymetine irca eden mükellefler, borç senetlerini de aynı şekilde işleme tâbi tutmak zorundadırlar." hükmü bulunmaktadır.

Buna göre, 213 sayılı Kanun uyarınca vadesi gelmemiş olan alacak ve borç senetlerinin reeskonta tâbi tutulması gerekecektir. Ancak, bir ödeme aracı olarak kullanılmakla beraber yukarıda yer verilen yasal düzenlemeler çerçevesinde vergi uygulamaları bakımından çekin vadeli olabileceği ve değerlendirme gününde vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçlar için uygulanması öngörülen 213 sayılı Kanunda yer alan reeskont uygulamasından yararlanılmasının mümkün olduğu ortaya çıkmaktadır.

64 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde yapılan açıklamalar doğrultusunda **ileri düzenleme tarihli çeklerin değerlendirme gününde vadesi gelmemiş senede bağlı alacak ve borçlar için uygulanması öngörülen reeskont uygulamasından yararlanması mümkün bulunmaktadır.**

Saygularımızla.

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

Hizmetleri Ltd. Şti.

Mehmet ERKAN

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM'ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.